

Na osnovu člana 123 stav 6 Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza ("Službeni list CG", broj 1/14), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva donijelo je

PRAVILNIK O UNUTRAŠNJEM REDU U ŽELJEZNIČKOM SAOBRAĆAJU

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se unutrašnji red u željezničkom saobraćaju na mjestima koja su predviđena za pristup i kretanje lica na željezničkom području i u vozovima.

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **naizmjenični sistem električne vuče 25 kV 50 Hz** je sistem električne vuče kod koga se električna vučna vozila napajaju naizmjeničnom električnom strujom nazivnog napona 25 kV, industrijske frekvencije 50 Hz;
- 2) **kontaktna mreža** je dio stabilnih postrojenja za napajanje električne vuče duž elektrificiranih kolosjeka;
- 3) **željeznička stanica** je službeno mjesto na željezničkoj infrastrukturi u kome se reguliše saobraćaj vozova i u kom se obavlja ulaz i izlaz putnika u vozove namijenjene prevozu putnika, kao i utovar i istovar robe;
- 4) **stajalište** je službeno mjesto na željezničkoj pruzi u kome se vozovi za prevoz putnika zaustavljaju po redu vožnje samo radi ulaska i izlaska putnika ili koje vozovi prolaze bez zaustavljanja;
- 5) **vestibil** je osnovna prostorija za prihvat putnika koja je funkcionalno povezana sa svim mjestima koja služe za prihvat, zadržavanje i otpremu putnika i prtljaga;
- 6) **peron** je građevinski objekat u prostoru željezničke stanice ili stajališta koji može biti između ili pored kolosjeka (bočni peron), propisane visine iznad gornje ivice šine i propisane širine i služi za prijem i otpremu putnika, prtljaga, robe i pošiljaka u voz ili van njega;
- 7) **zona opasnosti kontaktne mreže** je najmanje dopuštena udaljenost djelova kontaktne mreže pod naponom od najbližih okolnih objekata i vozila.

Član 3

Pristup, kretanje, zadržavanje ili izvođenje radova na željezničkoj infrastrukturi, vozovima ili željezničkim vozilima, obavljaju se isključivo na za to određenim mjestima.

Zaposleni kod upravljača infrastrukture, željezničkog prevoznika ili pravnog lica koje obavlja prevoz za sopstvene potrebe, treba da se pridržavaju svih bezbjednosnih pravila kod odvijanja željezničkog saobraćaja.

Lica koja se kreću željezničkom infrastrukturom u vozovima ili na željezničkim vozilima dužna su da se staraju o ličnoj bezbjednosti.

Član 4

Unutrašnji red u pružnom pojasu održava pravno lice koje održava infrastrukturu (u daljem tekstu: upravljač infrastrukture), a u vozovima ili željezničkim vozilima željeznički prevoznik ili pravno lice koje obavlja prevoz za sopstvene potrebe.

Član 5

Pristup i kretanje u željezničkom području obavljaju se isključivo na za to određenim mjestima u vrijeme i na način koje odredi upravljač infrastrukture.

Preko pruge se može prelaziti samo na putnim, odnosno pješačkim prelazima.
Stanični kolosjeci se mogu prelaziti samo preko uređenih mostova (nadvožnjaka, pasarela), podzemnih prolaza ili na drugim mjestima koja su za to određena.

Član 6

Pristup i kretanje lica na području željezničke stanice, može da se vrši samo u toku radnog vremena stanice, a na stajalištu i u stanici sa ograničenim radnim vremenom, odnosno u vrijeme kada ne rade, pristup i kretanje može da se vrši samo za vrijeme dolaska, odnosno polaska voza za prevoz putnika.

Pristup i kretanje lica u magacinskim prostorijama i na magacinskom području, može da se obavlja samo u prostorijama, odnosno na mjestima određenim za prijem i izdavanje robe i na mjestima određenim za rad sa korisnicima željezničkih usluga u toku radnog vremena magacina i to licima koja primaju prispjelu robu, predaju robu na prevoz ili obavljaju druge poslove u vezi sa prijemom i predajom robe (naručivanje kola, prisustvovanje carinskom pregledu pošiljaka, utovar i istovar pošiljaka, popravka tovara, istovar pretega).

Lica koja prate životinje i robu, mogu se kretati na području željezničke stanice samo radi pribavljanja hrane i vode za životinje i obavljanja drugih radnji, koje se odnose na robu koju prate, samo uz dokaz za pratioca.

Član 7

Pristup i kretanje u čekaonicama, vestibilima, na peronima i u drugim prostorijama određenim za putnike dozvoljen je licima koja imaju važeću voznu kartu, odnosno namjeravaju da je kupe, putnicima koji prelaze iz jednog voza u drugi do polaska voza kojim nastavljaju dalje putovanje ili posjeduju druge isprave za pristup i kretanja na tim mjestima i licima kojima je potrebno obavještenje u vezi sa putovanjem ili prevozom robe.

Član 8

Bez vozne karte u prostorijama za prihvat putnika mogu se zadržavati:

- djeca do navršene četvrte godine života ako njihov pratilac ima važeću voznu kartu;
- lica koja obavljaju poslove u vozu ili staničnom prostoru na osnovu ugovora sklopljenog između privrednih društava upravljača infrastrukture, željezničkog prijevoznika ili pravnog lica koje obavlja prevoz za sopstvene potrebe, pružaju usluge u vozu ili na staničnom području;
- lica koja učestvuju u svečanom dočeku ili ispraćanju državnih, vjerskih, privrednih ili drugih zvaničnika.

Član 9

U prostorije namijenjene putnicima, može se unositi ručni prtljag.

U prostorije namijenjene putnicima i u stanične garderobe ne mogu se unositi:

- radioaktivne materije,
- eksplozivne materije ili predmete,
- predmete napunjene eksplozivnim materijama,
- sredstva za paljenje, sredstva za vatromet ili slične predmete,
- predmete napunjene gasovima pod pritiskom,
- materije koje se pale same od sebe ili u dodiru sa vazduhom,
- zapaljive tečnosti ili materije,
- organski peroksidi koji mogu eksplodirati u dodiru s plamenom ili udarom,
- predmeti koji mogu smetati putnicima, nanijeti im štetu ili ih uznemiravati,
- predmeti neugodnog mirisa.

Član 10

Putnici i druga lica mogu u stanične prostorije namijenjene putnicima, odnosno u voz unositi male životinje, ako su te životinje zatvorene u kaveze, kutije i ako su u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterina.

Psi koje sa sobom vode putnici i druga lica, treba da imaju zaštitnu korpu i dase drže na kaišu (uzici, lancu), pod uslovom da imaju dokumenta o izvršenoj vakcinaciji.

U stanične prostorije, odnosno u voz ne mogu ulaziti lica koja boluju od zaraznih bolesti.

Član 11

Putnici i drugalica, mogu se zadržavati u prostorijama za prihvat putnika 60 minuta prije dolaska, odnosno polaska voza za prevoz putnika po voznom redui 15 minuta nakon dolaska ili odlaska voza za prevoz putnika.

Izlazak putnika i drugih lica na perone u polaznoj stanici voza za prevoz putnika dopušten je 60 minuta prije polaska voza, a 20 minuta u usputnim stanicama u kojima je zadržavanje voza kraće od 30 minuta, a nakon odlaska voza dopušteno zadržavanje na peronu je 15 minuta.

Član 12

Ako na stanicama u kojima postoje podzemni prolazi ili pristupni mostovi na perone, ulaz na peron i izlaz sa perona, vrši se samo tim putem.

Prelaz preko staničnih kolosjeka nije dozvoljen.

U stanicama i stajalištima u kojima se po izlasku iz voza ili radi ulaska u voz mora preći preko kolosjeka, prelaz preko kolosjeka dozvoljen je samo ako se na tom kolosjeku ne nalazi voz.

Ako se na kolosjeku nalazi voz, prelaz je dozvoljen samo na mjestima koja su za to predviđena.

Mjesto na kome je dozvoljen ulaz na peron i izlaz sa perona, treba da bude vidno obilježeno.

Ulaz putnika u voz i izlaz putnika iz voza u stanicama i stajalištima dozvoljen je samo sa strane na kojoj se nalazi stanična zgrada i nadstrešnica, odnosno sa strane na kojoj je peron.

Član 13

Pristup i kretanje korisnika usluga vrši se u vrijeme i na način koje odredi željeznički prevoznik, i to:

1) u vozovima za prevoz putnika - od polazne do uputne stanice naznačene u važećoj voznoj karti i to u prostoru predviđenom za prevoz putnika;

2) u vozovima za prevoz robe - u kolima za prevoz putnika u sastavu teretnog voza ili u službenim kolima teretnih vozova.

Član 14

Pristup i kretanje u vozovima za prevoz putnika dozvoljen je licima sa voznom kartom.

Lica koja ne putuju, mogu ući u voz na kraće vrijeme sa licima koja putuju, ako im pomažu da u voz unesu i smjeste ručni prtljag ili djecu, ali samo ako mogu da izađu iz voza najkasnije u roku od pet minuta prije njegovog polaska.

Putnik zauzima jedno slobodno sjedište u razredu za koji ima voznu kartu.

U vozovima i kolima sa obaveznom rezervacijom sjedišta putnik, može zauzeti samo ono sjedište i u onim kolima koji su naznačeni u potvrdi o rezervaciji sjedišta.

U slučaju spora oko sjedišta, ako u vozu ima još slobodnih mesta, prednost imaju lica sa rezervacijom, lica sa invaliditetom, majke sa djecom, bolesna i stara lica.

Ako su u vozu predviđena posebna sjedišta - odjeljak ili kola za određenu kategoriju putnika, njih mogu koristiti samo ti putnici, a ako takvih putnika nema, ta mjesta mogu zauzeti i drugi putnici.

Član 15

U voz se može unositi ručni prtljag.

U voz nije dozvoljeno unositi opasne predmete kojima bi se mogla ugroziti bezbjednost putnika, a naročito puno vatreno oružje, eksplozivne, zapaljive i nagrizajuće materije, kao i predmete koji smetaju ili nanose štetu putnicima.

Član 16

Lica pod dejstvom alkohola i psihoaktivnih supstanci i ostala lica koja svojim ponašanjem uznemiravaju i/ili ugrožavaju putnike i druga lica na peronu i u staničnim prostorijama, kao i lica koja se ne pridržavaju zakona kojim se uređuje javni red i mir u željezničkom saobraćaju ne primaju se u voz, radi prevoza iako imaju važeću voznu kartu.

Putnici koji se za vrijeme prevoza ponašaju na način iz stava 1 ovog člana, mogu se ako ni poslije opomene ovlašćenog željezničkog radnika ne prestanu sa takvim ponašanjem, isključiti iz daljeg prevoza u samoj stanici ili u prvoj narednoj stanici u kojoj se voz redovno zadržava.

Prodaja prehrambenih proizvoda i alkoholnih pića u vozovima dozvoljena je od strane željezničkog prevoznika u vagonima za te namjene.

Član 17

Radi bezbjednog i urednog odvijanja željezničkog saobraćaja i očuvanja lične bezbjednosti putnika i drugih lica, licima koja se kreću na željezničkom području ili se nalaze u vozu za prevoz putnika ili robe nije dozvoljeno:

- hodanje po kolosjecima, stajanje na kolosjeku ili u njegovoj neposrednoj blizini, hodanje ili zadržavanje između žute linije na peronu koja označava granicu za kretanje lica i kolosjeka na peronu;
- ostavljanje predmeta pored kolosjeka bliže od 1,5 m od najbliže šine kolosjeka;
- prelaziti preko kolosjeka ili željezničkih postrojenja na mjestima koja nijesu određena za prelaženje;
- neoprezno prelaziti kolosjek na dozvoljenim mjestima;
- prelaziti preko pruge na putnim prelazima koji su zaštićeni branicima ili polubranicima, ako su branici/polubranici spuštteni ili ako signalno-sigurnosni uređaj pokazuje zabranjen prelaz preko pruge;
- neovlašćeno hodanje ili vožnja biciklom ili drugim vozilom željezničkom prugom i staničnim kolosjecima ili neovlašćeno kretanje prostorom u kome je to dozvoljeno samo pod određenim uslovima;
- prelaziti preko željezničkog mosta, vijadukta i prolaziti kroz željeznički tunel;
- stajati pored infrastrukturnih objekata, gdje prilikom prolaska voza ili željezničkih vozila nema slobodnog prostora;
- prenošenje preko pruge naročito teških ili glomaznih predmeta ili teških vozila koja saobraćaju na putevima s posebnom dozvolom za vanredni prevoz, kao i vuča lanaca ili metalnih predmeta, ako bi se time dodirivale obje šine kolosjeka;
- puštanje, napasanje ili kretanje stoke po željezničkom području, a posebno pored željezničke pruge;
- neovlašćeno mijenjanje položaja skretnica ili drugih uređaja kojima se obezbjeđuje saobraćaj vozova ili preduzimanje neke druge slične radnje, osim one kojom bi se spriječila opasnost po sigurnost voza, bezbjednost putnika ili drugih lica;
- hodanje ili zadržavanje u blizini voza ili željezničkih kola koja se kreću;

- zadržavanje u prostoru između skladišta i utovarno-istovarne rampe i vozila, koja se kreću ili čije se pokretanje očekuje;
- naslanjanje na vozove ili željeznička vozila, kao i na njihova ulazno-izlazna vrata;
- iskakanje u ili iz voza dok je u pokretu;
- sjedenje ili stajanje kraj otvorenih vrata ili na stepenicama željezničkih kola i na prelaznicama, kao i na drugim mjestima, koja nijesu namijenjena za boravak putnika;
- hodanje preko odbojnika ili provlačenje ispod njih, prelazak između dva dijela voza ili grupe vozila koja se kreću jedna prema drugima, kao i ispred vozila koja se kreću;
- ulaženje i izlaženje za vrijeme zadržavanja voza ispred ulaznog signala ili na otvorenoj pruzi;
- ulaženje ili izlaženje u/iz vozova ili željezničkih vozila kroz prozor;
- prevoz u vozu koji nije namenjen za prevoz putnika bez dozvole željezničkog prevoznika ili upravljača infrastrukture;
- naginjanje kroz prozor i otvaranje vrata željezničkih kola ili naslanjanje na njih tokom kretanja voza;
- prljanje, nanošenje štete ili otuđivanje inventara i druge opreme u vozovima za prevoz putnika i u prostorijama u stanicama koje su namijenjene putnicima;
- bacanje predmeta, otpadaka ili prolivanje tečnosti kroz prozor željezničkih kola;
- zauzimanje više sjedišta u putničkim kolima nego što putnik poseduje važećih voznih karata;
- prevoz u vozovima za prevoz putnika bez važeće vozne karte;
- otuđivanje vatrogasnih aparata ili rezervnih djelova željezničkih vozila;
- skidanje ili cijepanje izvoda iz reda vožnje, cjenovnika voznih karata, obavještenja, reklama, mapa željezničkih mreža sa zidova staničnih prostorija i putničkih kola;
- parkiranje motornih i drugih vozila na željezničkom području na mjestima koja za to nijesu određena;
- penjanje na krov voza ili željezničkih vozila, na teret otvorenih teretnih željezničkih kola i konstrukcije željezničkih postrojenja;
- polivanje ili prskanje konstrukcije željezničkih postrojenja, vodova, izolatora ili vozila;
- svako drugo ponašanje ili djelovanje lica kojim bi se ugrozila lična bezbjednost i nesmetano i bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćaja.

Član 18

Na elektrificiranim prugama nije dozvoljeno i:

- dodirivanje tijelom ili predmetom metalne konstrukcije koja nosi kontaktnu mrežu, stub, portal i sl., kao i djelove za njeno pričvršćivanje;
- prilaženje bliže od 15 m mjestu gdje je otkinuti kontaktni vod dotakao zemlju, kao i zalaženje ili zadiranje bilo kakvim predmetom u zonu opasnosti kontaktnog voda koja iznosi 2 m u prečniku od djela kontaktnog voda koji je pod naponom;
- penjanje na krov željezničkog vozila ili na tovar na otvorenom željezničkom vozilu kad vozilo stoji na kolosjek koji iznad sebe ima kontaktnu mrežu pod naponom, dok se vod ne isključi i uzemlji;
- prskanje stubova i ostalih djelova metalnih konstrukcija kontaktne mreže vodom ili drugom tečnošću, paljenje vatre u neposrednoj blizini nosećih konstrukcija i drugih djelova kontaktne mreže, bacanje predmeta na provodnik, djelove ili noseće konstrukcije kontaktne mreže, stupanje na šine kolosjeka pri prelaženju pruge ili staničnog kolosjeka koji su elektrificirani, kao i sjedenje na šinama;
- prelaženje preko pruge i kolosjeka i drugih mjesta i objekata, ako je prelaz zabranjen i označen jednim od natpisa: "zabranjeno hodanje prugom - opasno po život",

- "zabranjen pristup - opasno po život", "zabranjeno dirati - opasno po život" ili sličnim natpisom;
- prevoženje tereta druskim vozilima i nošenje uspravljenih predmeta (motke, zastave, transparenti i sl.) koji su viši od zaštitnih vrata (kapije) na putnim prelazima elektrificiranih pruga;
 - zalaženje ili zadiranje predmetom u zonu opasnosti kontaktne mreže, koja iznosi 2 m u prečniku voznog voda kod monofaznog sistema 25 kV, 50 Hz ili djelova kontaktne mreže koji su redovno pod naponom.

Član 19

Održavanje unutrašnjeg reda u željezničkom saobraćaju, vrše:

- na infrastrukturnom području: šef stanice, pomoćnik šefa stanice, otpravnik vozova, čuvari stanica, šef pružne dionice, pomoćnik šefa pružne dionice, pružni poslovođa, čuvar pruge, čuvar mosta, čuvar tunela ili čuvar kosina i ostala lica zadužena za kontrolu;
- u vozovima: vozopratno osoblje, kontrolor putničkog prevoza, nadređeni službenici željezničkog prevoznika, a osoblje na lokomotivi samo onda ako u vozu nema vozopratnog osoblja;
- u vučnim vozilima: mašinovođa, pomoćnik mašinovođe, instruktor vuče, kontrolori.

Član 20

Danom početka primjene ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o unutrašnjem redu u željezničkom saobraćaju ("Službeni list SRJ", broj 16/00).

Član 21

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. novembra 2017. godine.

Broj: 341/17-02-4435/2

Podgorica, 24. jula 2017. godine

MINISTAR,

Osman Nurković